

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno K 25.—
polletno K 12.50
četrtletno K 6.90
mesečno K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **ogläse (insetate)** se
plačuje od četerostopne
petit vrste po 12 h, za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 84.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 15. aprila 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Hrvatska stranka prava.

(Grga Tuškan in dr. Edmund Lukinić.)

I.

Ustanovitelj hrvatske stranke prava je Evgen Kvaternik, človek velike učenosti in visoke kulture, polen idealizma in prepojen s tako rekoč fanatično ljubeznijo do svobode svojega naroda. Hrvat z dušo in telesom se je zavedal moči, ki dremlje v slovanstvu in posebno one moči, katera tiči v spravi in zedinjenju bratov ene krvi — Hrvatov in Srbov. Kvaternikova politična ideja je bila — svoboda, neodvisnost in združenje vseh dežel, spadajočih na temelju zgodovinskega hrvatskega državnega prava k Hrvatski, katere so nekdanj tvorile skupaj kraljevino Hrvatsko. Svojo idejo je mučniko posvetil s svojo krvjo — usmrtila ga je morilna krogla vojakov, ki so prežali nanj v Slunjskem okraju, kamor je bil šel, da bi narod vzbudil k boju za svobodo Hrvatske. To je že v bistvu vsake stvari, da požene ona misel najglobokejše korenike, kateri smo prinesli največje žrtve, katera je imela odlične mučnike. Umor Evgena Kvaternika (1882) je storil za spoznanje in razumljenje državno-pravne misli v hrvatskem narodu več, nego vsi programi, govori in časopisi, kateri so to idejo širili. Hrvatska stranka prava ne samo da ni po Kvaternikovi smrti prenehala živeti, ampak se je začela kljub vsemu preganjanju vlade, katera je državno-pravno misel proglasila za „protidinstično“ in „revolucionarsko“ ter državni edinosti nevarno, očitno krepiti in rasti.

Na začetku svojega razvoja je hrvatska stranka prava zavzela skoro izključno hrvatsko stališče. Grupiranje in združitev narodnih teženj je razumevala in pripuščala samo v tem smislu, da mora imeti ves narod, torej tudi oni del, kateri se imenuje srbski narod, edino le hrvatsko ime. Posledica te izključljivosti je bila, da hrvatska stranka prava ni spočetka v

slovanskem svetu iskala in pozneje tudi ni našla nikakih simpatij. V slovanskem svetu je bila slabo napisana. Nadalje so v lastni domovini nastopili Srbi kot odločni sovražniki proti njej, ker jim je odrekala pravico do narodne eksistence in do njih narodnega imena. Srbi s svoje strani so v odgovor na to trdili, da Hrvatje nimajo prteklosti, nimajo imena, da narodno ne obstoje itd. Baš v dobi razcvita stranke prava na Hrvatskem se pojavljajo politiki, da celo učenjaki, kateri trde na eni strani, da Srbov ni, da Srbov sploh nikdar ni bilo, da je bilo vse od Triglava do Črnega morja in do Carigrada izključno hrvatsko, na drugi strani zopet dokazujejo, da o Hrvatih nikdo nič ne ve in da je vse od Črnega morja in Carigrada do Triglava srbsko. En ekskluzivizem in brezmejni narodni šovinizem je rodil družega in vsa ona nesreča, v katero se je naš narod hrvatskega in srbskega imena pogreznil, je bila krvavo, da prekrvavo plačana, nje škodljive posledice čuti ves narod še danes. Ta mučni spor naroda ene krvi, enega jezika, ene hrvatske domovine, naroda jednako tlačenege in od strani močnejšega sovražnika izkoriščanega, ni bil nikomur tako po volji kakor dualistiški upravi naše monarhije, ravnajoči se po tradicionalnem geslu: divide et impera! Spor, ki se je tekom časa zvrzel v pravi bratomorni boj, je omogočil za celih dvajset let režim Khuen-Hedervaryja. In kdor pozna tudi samo v grobih potezah ta režim, ve, kak grozen korak nazaj je pomenil za Hrvatsko v narodnem in političnem oziru. Iz antagonizma proti Hrvatom so postali Srbi najmočnejša podpora Khuen-Hedervaryjevega režima, kateri je proganjajoč hrvatsko opozicijo in predvsem „veleizdajsko“ stranko prava, povsod protežiral Srbe. Hrvatje sami in zlasti stranka prava niso mogli neglede na svojo popularnost med ljudstvom doseči nikakih političnih uspehov. Mnogi in premnogi hrvatski koristolovci, ki so iz osebnih koristi zvesto

služili gr. Khuen-Hedervaryju, nadalje sovraštvo cele tretjine naroda srbskega imena, stoječe na vladni strani in konečno famozni volilni red, posebno umetno zaokroženje volilnih okrajev, katero je Khuen-Hedervary brez najmanjšega očitavanja vesti izvedel — vse to je Hrvatom onemogočevalo stvoriti v saboru večino, katera bi lahko vladni režim vrgla. Khuen-Hedervary je spuščal v sabor samo toliko pravih zastopnikov naroda, da bi se lahko skazal z neko opozicijo, ne da bi se mu je bilo treba bati. Prišlo je tako daleč, da je število opozicijskih poslancev palo na 10 do 12 (vseh voljenih poslancev je sedaj 88).

Tako ni več moglo to naprej, ako nismo hoteli, da bi bila Hrvatska popolnoma pogubljena. Moralo je priti zboljšanje, naj se že zgodi, kar hoče. Tu se skrivajo razlogi in utemeljitev, zakaj je hrvatska in srbska mladina, ki je absolvirala šolo narodnih prepirov, odprla oči, zakaj je prišlo do reške in zadarske revolucije, zakaj je navstala hrvatsko-srbska koalicija.

Hrvatska stranka prava je rado-
voljno vstopila v koalicijo, z odprtim
srčcem, polna hrepenenja po skupnem
delovanju in z odkritosrčno željo, da
bi bilo čimprej narodu in domovini po-
magano. Pot, katero je izbrala hr-
vatsko-srbska koalicija v boju za pra-
vice in svetinje kraljevine Hrvatske,
je bila za hrvatsko stranko prava z
ozirom na žalostne narodne in poli-
tične razmere v deželi prav malo po-
pularna. Hrvatska stranka prava je
vendar krenila po tej poti, uvažujoč,
da je korist naroda nad koristjo vsake
stranke in da bi rodoljubna stranka
tudi v tem slučaju izpolnila svojo na-
logo, ako bi s svojim življenjem pla-
čala za čin, s katerim je bilo domovini
pomagano. Proti pričakovanju je pa
ves narod spregledal in prav presodil
položaj. Pošteni in odločni boj, ki ga
bije hrvatsko-srbska koalicija že nad
tri leta z največjim napetjem, je združil

ves narod hrvatskega in srbskega
imena ter ga privezal k koaliciji. Kri-
ni voda in bilo je treba časa, da bi
si do krvi razprta brata, Hrvat in Srb,
zagledavša prepad pred seboj, v kateri
ju je gnal razpor, pala okolu vratu.
Ta za bodočnost Hrvatske in za naš
narodni in politični napredek znameniti
čin je izvršila hrvatsko-srbska koali-
cija in z njo hrvatska stranka prava,
kot najštevilnejši član koalicije. Ta s
početka nepopularni čin ni oslabil, baš
nasprotno, ojačil je tudi stranko samo,
katera vedno pridobiva novih mandatov
(pri zadnjih volitvah je dobila 23 man-
datov). To je najboljši dokaz, da naš
narod in sploh pristaši hrvatske stranke
prava dobro vidijo in razumevajo, da
so temelji političnega dela hrvatsko-
srbske koalicije trdni in da se opirajo
na narodne potrebe in na voljo ljud-
stva, kar je za hrvatsko stranko prava
edino merodajno.

Politična kronika.

o **Skupni ministerski svet.** Včeraj
se je vršil pod predsedništvom barona
Aehrenthala skupni ministerski svet,
katerega so se udeležili za ogrsko mi-
nisterstvo: dr. Wekerle, poljedelski mi-
nister Daranyi, drž. tajnika Szterenyi
in Ottlik, za naše ministerstvo: polj.
min dr. Bráf in sekc. načelnik v trg.
ministerstvu Riedl. (Ministra Bienert
in Bilinjski sta bolna in se nista mogla
seje udeležiti.) Razpravljalo se je o
trgovinski pogodbi z Rumunijo in se
je sklenilo priznati Rumuniji tak kon-
tingent, kakršnega je imela do 1. apr.
Srbija, zato dobi Avstro-Ogrska neke
koncesije na industrialnem polju. —
Izdale so se pooblaščenec nove in-
strukcije o nadaljevanju pogajanj, ka-
tera bodo, kakor se je nadjeti, prih.
teden končana. V ta namen se podata
že prihodnje dni a. o. pooblaščenca
(Szterenyi za Ogrsko in sekc. načelnik
Seidler za Avstrijo) v Bukarešt, kjer
bode pogodba podpisana.

LISTEK.

Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.

51

Češki pisal Svatopluk Čech. — Poslovenil
Stanko Svetina. Dalje

Prazni krožnik je otel gospoda
Broučka dolgočasne in neslane raz-
prave. Magdalena je zopet spodbudila
gosta, ako mu še diši, on pa je živo
hvalil in v očiten dokaz si je naložil,
kolikor je držal krožnik. Samprisebi
pa je tožil: „Ta prismojeni fanatik mi
je skoro pokazil tek. Ravno pri jedi
mora priti na dan z rabljem in z gi-
ljočino!“ V resnici pa mu je dosedaj
vse dobro dišalo in izborna jed in pi-
jača mu je hitro vrnila dober tek.

In ko je mladenka potem ponu-
dila gostom z ljubkim nasmehom —
gotovo kot slaščico — še izbrane „pi-
ruhe“, „rogačke“ imenovane, konfekte

iz Rudolfove lekarne pri liliji (tedaj so
se prodavale slaščice le v lekarnah)
in „varmuže“, je bil že tako vesel, da
je tudi rekel galantno: „Nisem sicer
prijatelj slaščic, toda vam ne morem
odreči. No, vzemimo si te „varmuže“.
Tako vabljivo izgledajo.“

„To je iz jabolk in drugega sadja“,
je razjasnjevala Kunka.

„Zgolj dobrot“, se je veselil gost.
„Ali ste to sami pripravili, gospo-
dična?“

„Kdo? Kaj praviš?“

„Če si to sama pripravila?“ je
popravil gost, obotavljajoč se in si je
mislil: Glej, v devetnajstem stoletju je
treba toliko okoliščin in časa, predno
si priboriš sladki „ti“, tu pa gre to
samo od sebe takoj pri prvem srečanju.

Čari ženske krasote! Ti vedno
zmagoviti, katerim se ne ubrani niti
talar filozofski, niti raševnata obleka
asketa, niti halja beraška, niti sivi
lasje starčka, nič, nič na tem svetu —

čemu bi tajili, da so opredli ti čari
tudi gospoda Broučka v kljub njegovi
mirnosti in priletnosti, v kljub strahu
in skrbem, ki so ga obdajale v tem-
nem, divjem srednjem veku!

Ko je Kunka postavila skledo z
varmuži zopet na mizo, se je slučajno
dotaknila roka dekličina roke gostove
in ta kratki, gorki stik je prijetno
vznemiril njegovo kri. Sladkost var-
mužev se je spojila s še sladkejšim
čutom, oči so blaženo zamižale in v
glavi so se mu pletle prijetne misli:
Stari je sicer precej prismojen in ta
storija o njegovem dedu mi tudi nič
ni všeč — toda ona ne more za to.
A je to dekletce kakor mandelj, lepo,
zdravo, milo, zna kuhati in skrbi za
dom; ni tako kakor te naše brblje, ki
znajo samo brenkati na pijano... In
k temu tudi edina hčer... In hiša je
primerna, dvonadstropna, solidno zi-
dana, sicer precej po starem, in je za-
nemarjena, da je groza — toda, ko bi

napravil novo podlago, pobelil in po-
slikal sobe, odpravil zunaj te razno-
vrstne neumnosti in dal na pročelje
kako povlako, bi bila to krasota med
temi staroveškimi pokvekami. Le ko
bi že bilo konec te vstaje. Ako mi je
usojeno, da ostanem tukaj v tem pet-
najstem stoletju, kdo ve — kdo ve,
kaj bi napravil... Preveč star še ni-
sem... To pokušanje vin bi tudi ne
bilo slabo. Hm, hm...

Iz prijetnih sanj ga je nemilo zbu-
dil Domšikov glas: „Ako si sit, ljubi
gost, pojdeva v mesto.“

Čeprav je bil gospod Brouček sit,
vendar se mu ni nikakor ljubilo iti
od mize, od mile družine v divjo, hu-
sitsko Pago.

V pravem času je silno kihnil in
je rekel: „Glej, posledica tega prepaha
v spalnici. Nahod sem dobil. Bolje
bode, ako ostanem doma in se malo
spotim v postelji.“

Dalje prihodnjik.

o Zveza z Nemčijo. V velikonočni številki je priobčila N. Fr. Pr. članke dveh profesorjev berlinskega vseučilišča o zvezi med A. O. in Nemčijo. Prof. Schmoller razpravlja najprej o zgodovinskem razmerju med Avstro-Ogrsko in Prusijo in pozneje Nemčijo ter prihaja k zaključku, da ste obe državi nakazani ena na drugo po svojih najbolj življenskih interesih ter da je trajna in trdna zveza teh dveh držav potrebna za evropsko ravnotežje. K tej skupnosti interesov se pridružuje tudi tisočletna krvna in plemenska zveza sedanje Nemčije z nemško Avstrijo (**Deutschösterreich**), skupna literatura, umetnost, kultura. Prejšnja nasprotstva katolicizma in protestantizma med Nemčijo in Avstrijo se čedalje bolj blažijo; splošno narodnogospodarske razmere, zakonodajstvo, vse institucije so si podobne, njih razvoj in napredek je isti. „Da se misliti še večja mednarodna zveza, morda večna mednarodna družba in carinska unija ali zajednica“, pravi prof. Schmoller. (Te ideje zagovarjajo Vsememci, nemški radikalci, nacionalci itd., te ideje zastopa v avstrijskem trgovinskem ministerstvu prvi sekc. načelnik Riedl.) V celoti pa za vse to doba še ni zrela in se stvari ne sme prenahtati. Tej rastoči simpatiji med obema državama so na potu narodni prepiri v Avstriji. Schmoller pravi, da je za vsakega Nemca žaljivo, če pomisli, kako so njegovi sorojaki na Češkem pritiskani ob steno! (Tako govori ne kak navaden politični hujskač, ampak znanstvenik na evropskem glasu, dika berlinskega vseučilišča, katerim so pa politiki kakor K. H. Wolf s svojimi govori na političnih shodih po Nemčiji in lažnjiva poročila nemško-avstr. listov vsilila take nazore o položaju avstrijskih Nemcev in o političnih razmerah v Avstriji sploh!) Schmoller daje avstrijski vladi svet, kako naj postopa, da pripravi pot za najtesnejše združenje obeh držav. Nemškimi narodom naj se priznajo nekatere jezikovne in politične pravice v „lokalnih in avtonomnih korporacijah“, zahteva pa se naj od njih, da se lojalno podvržejo centralni državni moči, do katere imajo, po smislu celega članka lahko sodimo tako — samo Nemci pravico. Tako netaktno se meša znamenit nemški učenjak in profesor berlinske visoke šole v naše notranje razmere ter s svojim znanstvenim imenom krije najbolj šovinistiške zahteve naših nemških radikalcev. Drugi učenjak, ki je v N. Fr. Presse izrazil svoje politične nazore, je profesor Liszt. Tudi njega napolnjuje zavezniška zvestoba med Nemčijo in A. O. z navdušenjem in še posebno za to, ker je v sporu med A. O. in Srbijo imela Nemčija priliko se skazati kot velesila prvega reda. Kar se pa tiče nadaljnega razmerja med A. O. in Srbijo piše Liszt, da se da sad zmage s tem sigurnejše ohraniti za bodočnost, čim zmernejše izkorišča zmagovalce svojo zmago. „Srbiji gre za gospodarski obstanek, za trg za svoje poljedel. in živinorejske pridelke. — Ako bode znala A. - O. to življensko vprašanje Srbije ugodno rešiti, bila bi nevarnost balkanske vojske za dolga leta odstranjena. Po svoji geografski legi in po sestavljenju svojega prebivalstva je A. - O. poklicana igrati vodilno ulogo na evropskem jugovshodu. Ta položaj doseže in si utrdi tem sigurnejše, ako bode njena politika proti balkanskim državam čimbolj napredna in svobodomiselná. Agrarni egoizem mora biti pri tem zatrt.“ Temu dodajemo še mi, da mora poleg tega po-

stati naša notranja in vnanja politika slovanska in se rešiti nemškega upliva in zavezniške zvestobe Nemčije, za katero se Liszt, Schmoller z Wolff in Maliki tako navdušujejo. V isti številki „N. Fr. Pr.“ je v imenu avstrijskih Nemcev dr. Eppinger ovajal avstr. Slované kot panslaviste, ter pravi, da „ona panslavistiška početja, ki so se vršila lani v Pragi, v Petrogradu in v Belemgradu, niso bila čisto tako nedolžna, čisto kulturna združevanja Slovanov, da jih je treba mariveč označiti kot igro z ognjem, na katero količkaj priden gospodar ne more mirno gledati.“ Po tej denancijaciji piše o dogodkih v Ljubljani, v Kašperskih gorah in v Sušici, kjer so bili Nemci tako preganjani ter zahteva, naj se prizna nemščina za posredovalni in sporazumovalni jezik. (Nekdaj so to imenovali državni jezik.)

o Revolucija na Turškem. Napetost med Mladoturki in liberalno unijo se je po umoru Hassan Femija sprevrгла v pravi upor. Do prelivanja krvi v večji meri sicer še ni prišlo, a umorjen poslanec Emir Mahomed Arslan, pravosodni minister in preds. zbornice, minister mornarice je ranjen, nikdo pa ne more v tem trenutku reči, kaj prinese prihodnost. Nasproti si stojita dve močni stranki, ki se borita za nadvlado v turški državi. Liberalna unija zastopa idejo panislamizma ter zahteva, naj bi samo pravoverni mohamedanci bili polnopravni državljani ter naj bi se vsi združili pod žezlom padišaha. Mladoturki pa zastopajo idejo, da treba združiti člane vseh narodnosti in verstev v organično in ravnopravno državno celoto. Mohamedanci očitajo Mladoturkom, da so mirno odobrili odtrganje 600.000 Mohamedancev iz Bosne in Hercegovine od Turčije ter da se je te pravoverne podanike padišahove izročilo v podaništvo krščanskemu vladarju. S takimi in podobnimi sredstvi operirajo mohamedanski klerikalci ter so dosegli, kakor kaže, precejšen uspeh. Mladoturki beže in bodo morali napeti vse moči, da rešijo ustavnost, katero so si bili priborili, kajti proti ustavnosti je ves ta boj mohamedanske unije naperjen. Nje glasilo „Volkan“ je priobčilo odprto pismo sultanu, katerega poziva, naj zapre parlament in prekličé ustavo in naj one, ki bi mu od tega odsvetovali, da zapreti in obsoditi kot izdajalce. Imenuje naj novo vladu, v kateri ne sme biti ne zastopnikov Mladoturkov ne mohamedanske unije, ki naj bode marveč nepristransko. V Carigradu je vse mirno.

Dnevna kronika.

a Slovenski Leo Taxil. Hud je bil svoj čas možiček, pa radikalen. Med tovariši je veljal za ateista. Ko pa je prišel v klerikalno domovino, je začel „uvaževati praktične razmere“. In zdelo se mu je, da ga „Sveta cerkev“ vabi, skesan se je podal v nje naročje, in pričel je pisati, mnogo pisati, seve strogo znanstveno, povsod pa najde kotiček, da lahko pokaže svoje novo kupljeno prepričanje, tako lepo še naporabljeno. In napisati hoče, seve za „Dom in Svet“, mogoče je tudi že na tihem redni član Leonove družbe — veliko, opohalno razpravo, ki bo, kako sam obeta, jako zanimiva, saj je bil sam „nekdaj“ prepričan brezverec. Kaj čuda, da mu je tudi naš koledar še vse premalo krščanski. Proč s temi suhimi, poganskimi številkami, ko ima vendar vsak dan vsaj enega svetnika! Tam daleč pa se možiček smeji v pest in čaka, da pride deželni odbor, ki ima toliko svetlih kronik, spet v liberalne roke. Kdor ugane tega možička, dobi — groš. — Pisano na dan sv. Bruna

spoznavavca, leta 1909. našega odrešenja.

a Sestanki avstr. cesarja z južnonemški knezi se bodo vršili v drugi polovici meseca avgusta v Bregencu na Predarlškem.

a Nemški cesar Viljem se je včeraj prepeljal v Benetke. Sprejela ga je velika množica ljudi, ki ga je navdušeno pozdravljala.

a Saborske volitve na Hrvatskem? „Hrvatska“ javlja, da so vse železniške postaje v Slavoniji, ki stoje pod upravo segedinskega prometnega upraviteljstva, dobile rezervatni ukaz, naj takoj prijavijo mestnim polit. oblastim število, imena in značaj železničarjev, ki imajo volilno pravico na Hrvatskem. Iz tega list sklepa, da je razpust sabora in da so saborske volitve na vidiku.

a Zastrupila nad 300 ljudi. Iz Same prihaja vest o groznem zločinu, ki ga je storila neka vdova Marija Popovna. Dognalo se je, da je ta žena tekom 30 let zastrupila čez 300 moških in sicer na željo njihovih žen. Popovna je dobila zato jako lepe nagrade in se je obogatila. Popovno so zaprli. V zadevo so zapletene mnoge odlične osebe, ženske in moški. Pričakuje se več aretacij. Stvar je izdala neka ženska, ki je na smrtni postelji izjavila, da je tudi ona dala zastrupiti svojega moža.

Štajerske novice.

d Seja izvrševalnega odbora „Narodne stranke“ se vrši jutri, v petek ob 8. uri zvečer v rdeči sobi restavracije „Narodni dom“ v Celju. Vsi gospodje odborniki so k seji najuljudnejše povabljeni. Posebnih vabil se ne bode razpošiljalo.

Klerikalno reševanje Št. Ilja. Nedavno je bilo čitati po listih o neki klerikalni slavnosti v Št. Ilju, ki je imela seveda namen „reševanja“. Kako malo resno jemljejo klerikalci take stvari, kaže potek slavnosti. Iz Gradca so se pripeljali klerikalni „Zarjani“. Te se je v Št. Ilju nakrmilo in napojilo, nato pa so se med seboj sprli in pobožni „akademiki“ so se celo kontrahirali! Zlasti se je odlikoval neki Rakun. Po pobožnih licih so se sprehajale zaušnice, frčale so semintje prav krščanske psovke itd. Kar se je še drugega godilo, pokrijemo s plaščem krščanskega usmiljenja. Če so že take stvari po trdo slovenskih krajih demoralizirajoče in škandalozne, velja to tem bolj za Št. Ilj! Taki dogodki so živ dokaz in pričevalo klerikalnega „obmejnega“ dela. Denar, ki se lahkovernim ljudem izmamlja iz žepov, gre za klerikalne umazane časopise, ob mejah se pa popiva in pretepa na duhovniških veseliceh. Sramota!

v „Mi imamo kandidate, kateri uživajo popolno zaupanje slovenskega ljudstva.“ piše včerajšnja „Straža“. Nočemo mnogo pisati; pogledjmo si nekatere klerikalne „izvrstne“ može, ki kandidirajo! Meško n. pr. ne uživa zaupanja odbornikov pri zavodih in društvih, kjer je sam odbornik; dokazi še pridejo! Ozmeč je v lastni fari obsodil; to kažejo zadnje občinske volitve pri Sv. Lovrencu jasno dovolj! In — Terglav? Človek, kateremu se smeje ves svet in ki je s svojim čepurjenjem osramotil celo slov. delegacijo v deželnem zboru! Dr. Benkovič — kdo njemu zaupa? Še duhovniki ne — čuti je bilo za kulisami dovolj glasov o njem. Zaupajo mu morda hrastniški Nemci — to je res; drugače pa nobeden krščen človek! Krona vsega klerikalnega pustolovstva pa je nedvomno znani vitez žalostne postave dr. Vrstovšek iz Maribora. Najprej najhujši „liberalec“, celo radikalni libe-

ravec, jeden najbolj zagrizenih Korošćevih sovražnikov, liže sedaj duhovnikom roke in se jim vesi na suknje — iz politične dobičkarije! Njegova prikazen je značilna za klerikalne „osrečevalce“ slovenskega ljudstva. „Kakor vidite, so sami izvrstni može, ki bodo delovali v deželnem zboru le za blagor slovenskega ljudstva.“ pravi „Straža“. Čenčič gotovo zopet ni bil trezen, drugače bi se ne mogel tako neusmiljeno norčevati iz klerikalnih poštenjakov!

b Kaj dela Ivan Roškar, državni poslanec in predsednik „Km. zveze?“ Javnost se zanima zanj, rada bi vedela, kje je, zakaj še ni postavljen za kandidata naš dični in neomadeževani orjak? Klerikalni kmetje in duhovniki se zadnji čas baje posebno zanimajo za njega... Torej le na dan, na bojno plan, g. Ivan Roškar iz Žitence! Da pa bodo naši volilci, g. Ivan Roškar, vedeli, kdo ste in kakšne so vaše zasluge in zmožnosti, napišite n. pr. v „Sl. G.“ ali makari tudi v „Stražo“ svoj slavni in na neumrljivih dejanjih tako bogati životopis. Jamčimo vam, da ga bode ponatisnilo ne le vse slovensko, temveč vse avstrijsko časopisje. Svet se bode čudil, kdo je na Slovenskem Štajerskem v časti in slavi predsednik duhovniške „Kmečke“ zveze! Le korajžo, g. Roškar, nič se sramovati, ako ste mož; saj tirate odkrito in pošteno duhovniško politiko! Dajte pokazati, da ste vi drugačen kakor oni, o katerih pripovedujete ljudem, da so se baje celo zvezali z nemškutarji, da bi vam odvzeli mastne dijete. Naprej, gospodine, naprej, čaka vas priznanje in zaupanje vaših kmetov in duhovnikov. Saj vi niste kompromisar, vi opravite vse naravnost, kratko in odločno!

d Iz Laškega trga. Veliki ponedeljek je bil za takajšnje „Nemce“ zopet jako pomemben dan. Nekaj mlečnozobih „nemških“ divjakov je čutilo nujno potrebo reševati „nemški“ značaj Laškega trga. Že cel popoldan so pijani razgrajali in izzivali z raznoglasnim tuljenjem ter kričanjem po trgu. Neštetokrat so s pravimi gorjčami v rokah premerili pot mimo slovenske gostilne tuleč „Die Wacht am Rhein“. Od slovenske strani se seveda nihče ni zmenil za te glasove. Saj vemo pregovor o oslovskem glasu! Z brzovlakom ob 4. uri se je pripeljala še „pomoč“ iz Celja. Pozdravljalo se je: „Heil u. Sieg; dass ist gut, dass ihr gekommen seid, wir sind schon bereit“ (to je dobro, da ste prišli, mi smo že pripravljene). Na kaj so bili pripravljene, je izdal eden njihovih pristašev, neki Ganser iz Trbovlj, ki je svojemu znancu na vprašanje, kaj v Laškem dela, odgovoril kratkomało: „Ich bin mir die Keilerei anschauen gekommen“ (prišel sem si ogledat pretep). — Do večera si ti nemški izzivači niso nikjer mogli utešiti svoje „bojaželjnosti“. Ob pol 9. uri pa so šli na kolodvor, kjer je čakalo več različnih potnikov na vlak. Tam se drzne eden nadebudnih mladičev zakričati nad mirno med seboj govorečimi slov. potniki: „Hier ist deutscher Boden, hier wird deutsch gesprochen“ (tukaj so nemška tla, tukaj se nemško govori). Gimnazijec Lindauer iz Celja pa udari celo nekega slov. dijaka meni nič tebi nič za uho. Na to dano znamenje začelo se je ruvanje in nastal je pravi pretep. Posebno so se odlikovali dr. Rud. Bast (nekdo mu je zaklical: „Gospod doktor, sramujte se!“) dalje njegov brat Ernst, baje „visokošolec“, — Schmidinger ter gimnazijec Staudegger in razni Celjani med temi tudi Pacchiaffo. Slov. potnikom niti na vlak niso pustili, hoteč napraviti pravo „Bärenjagd“, kakor se je drugi dan

eden teh „bojnikov“ izrazil. Čudimo se le, da se je službujoči žel. uradnik (seveda Nemeč) tako prijazno s tem nemškimi divjaštvom pogovarjal, mesto, da bi jih bil pognal, kamor spadajo, zlasti, če niso imeli vstopnic, kakor se splošno trdi. Svoje tuljenje in kruljenje so ponavljali pri vseh drugih ponočnih vlakih, pa vspeh je bil precej klavern. Par Nemečev je dobilo slednjič poštno zašušeno plačilo. To bi bilo suho dejstvo, podrobnosti morda prilično. — Nam Slovencem ta nov dokaz višine nemške „kulture“ nikakor ne imponira in nas ne spravi iz ravnotežja; komu bo to na škodo, pokazala bodo bodočnost, slična pobalinstva nezrelih otročajev ne bodo rešila laškega „nemštva“. Za sedaj svetujemo trškemu županu samo to, da naj sigurno pouči svojega policajja, kaj ima tudi storiti, če je razgrajac „Nemeč“ ali če ima že celo razmesarjen obraz. „Pobožno“ Staudegger-Kottnauerjevo rodbino pa vprašamo, če so kedaj pomislili, kam se bo prišla njihova nadebudna mladina v družbi raznih Bastov, če ji ne bodo dali večasih okusiti prepotrebne palice. Nemškim petelinom povemo, da naj bodo lepo mirni in pohlevni, ker bi sicer morda prišli hočeš-moreš še do temeljitejšega spoznanja, da je Laški trg vendar le še bolj slovenski kot se je njim kedaj sanjalo. Značilno pa je vsekakor, da skušajo laški purgarji vso stvar kolikor toliko prikriti, sramujejo se, pa — prepozno! — — —

d Zopet umazan slučaj o celjski policiji. Pretekli četrtek je bil pri kazenski razpravi zoper Miha Lednika zaradi pobijanja šip zaslišan pri celjski okrožni sodnji kot priča nek Pliberšek, ki je izpovedal zoper Lednika obtežljivo. Veliko začudenje pa vzbuja v ti zadevi dejstvo, da se je znani celjski mestni redar Gračner po razpravi sumljivo zaupno približal Pliberšku in ga obdaril s kuba-cigaro ter vlekel v Vollgruberjevo krčmo. Tam je z veliko vnemo izpraševal Pliberška, ali je to res, kar je pričeval in ali menda vendar ni bilo drugače. Nočemo nič trditi, vendar je skrajno mučno, če se policija tako obnaša. Gotovo je, da Gračner od sodnije ni dobil naročila posegati v to kazensko zadevo, ker je bila obtožba že gotova in celo razprava še drugikrat preložena. In potem, ali treba deliti kuba-cigare in pričopeljati v krčmo, da se od nje kaj izve? Žalostne razmere!

d Predavanje g. učit. Kvedra iz Št. Jurja, katerega je priredila včeraj v celjski Čitalnici „Zveza nar. dr.“, je bilo z ozirom na težaven predmet in sedanji volilni čas dobro obiskano. G. Kveder nam je v zelo skrbno izdelanem predavanju včeraj podal „uvod v socijologijo“. O predavanju priobčimo jutri daljši poročilo. Zelo zanimivo je posegel v debato g. urednik Furlani. G. Kveder smo hvaležni za njegov trud in ga prosimo, da nadaljuje svoja predavanja.

Stavbeni svetnik Butta v Celju je sedaj def. premeščen v Gradec k namestniji. V Celju stopi na njegovo mesto neki Ribitsch, ki pa v kljub svojemu ponemčenemu slovenskemu imenu ne zna besedice slovenski in je torej izzivanje in gmotno oškodovanje slovenskega prebivalstva v celjskem okr. glavarstvu, ako se tega uradnika še nadalje pusti v Celju.

d Na zaupnem shodu duhovniške stranke v Celju pri volu (13. t. m.) se je reklo, da bi bil dež. kmetijski potovalni učitelj g. Goričan že dober kandidat in zagovornik kmečkih potreb, da je pa žalibog ljudstvu premalo znan! Večje pustne šale bi si klerikalci pač ne mogli privoščiti in bolj za norca imeti pač svojih zapeljanih kmetov ne morejo. Verjamemo, da g.

Goričan ni znan raznim klerikalnim zvezarjem, ki se za kmečke potrebe zanimajo takrat, kedar lovijo kmečke glasove in hodijo po zbirci.

b Bralno društvo na Bregu priredi v nedeljo, dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne v „Skalni kleti“ gledališki predstavi: „Ne kliči vraga“, enodejanska burka in „Županova Rezika“, tudi enodejanska burka. Ker je društvo v narodnem oziru velike važnosti in rabi vsestranske podpore, vljudno vabimo meščane in okoličane k prav obilnem obisku.

d Za Ciril-Methodovo družbo se je nabralo v nabiralniku pri g. Tronteljnu v Celju 15'16 K.

d Nenavadno učinkovanje strele. Vihar s točo so imeli včeraj popoldan v Vojniku in okolici. Tudi treskalo je vmes. Strela je udarila v neko gospodarsko poslopje, ne da bi užgala. Popeljala se je tudi po brzovajni žici in je poškodovala med Vojnikom in Škofjo vasjo v razdalji 2 km vse brzovajne droge in mestoma vrgla žičevje raz njih.

d Umrl je v Celju na Velikonočni pondeljek Karl grof Stubik, star 85 let. Pokojnik je bil umirovljeni pisarniški predstojnik J. Ž. Udeležil se je v l. 1848, 1849 in 1859 vojne v Italiji in je nosil tudi spominske vojne kolajne. Z njim izumre plemenitaški rod, ki se omenja že l. 1133. po Kr.

v Kmetje v brežiškemu okraju so zahtevali na zaupnem shodu v Mariboru, naj se postavi tam za kandidata kmet. Duhovniki jim niso izpolnili te želje in to je vzbudilo mnogo hude krvi po okraju. Svita se!

d Grozen požar vsled velikonočnega streljanja se je povzročil v Št. Jurju v Slov. goricah na Velikonočni pondeljek. Domači deček je streljal, iskre so odletele v slamnato streho, katera se je takoj vnela ter je veliki ogenj upepelil 5 gospodarskih poslopij. Želeti je, da se otrokom prepove strogo vsako streljanje. Letos se je zelo veliko nesreč pripetilo, postave bi naj to preprečile. Poslanci, tu je tudi delo.

d Otrok zgorel. Na Velikonočni pondeljek je zažgal posestnik Vrečko pri Jurkloštru listje in mah, katerega je nagrabil s travnika in se je odstranil. 7 letna hčerkica je prišla preblizu ognja, vsled česar se ji je vnela obleka in je dobila težke opekline.

d O kobilicah poročajo iz Laškega trga: Tudi letos bodo v okolici našega trga nastopile kobilice. V listju pod visokim snegom so zelo dobro prezimile; nahajajo se sedaj v prvi stopnji razvoja in so 8—10 milimetrov dolge. — Ali se ne bi dalo ničesar storiti za zatiranje te požrešne golazni?

a Hitro dostavljena brzovajka. Poštno ravnateljstvo v Gradcu pozivamo, da se zanima za sledeči slučaj: Na pošto v Sevnici je prišla v soboto 10. t. m. ob 6. uri 10 m zvečer brzovajka na Karla Zupanca, posestnika tamkaj, da mu je umrl stric Matija Zupanc v Št. Jurju ob Juž. žel. in da je v pondeljek 12. t. m. pogreb. Brzovajka se je dostavila naslovljeno srečno v pondeljek 12. t. m. ob 7. uri 30 m zvečer, ko je pogreb seveda že davno minil. Zahtevamo, da se to hitro poslovanje pošte v Sevnici točno preišče.

Umrl je v Ljutomeru g. V. Schneider st. Pokojnik bil je okoli 30 let občinski tajnik, katerega je nemškutarska strast odslovila brez pokojnine in to radi tega, ker so njega sinovi tudi zvesti sinovi matere „Slavije“. Rajni naj vživa onstran groba zaslužen plačilo za njego plodonosno delovanje. N v m. p.

v Iz Ljutomera. Nek popotnik pride po svojem poslu v Ljutomeru v neko narodno trgovino. Zahteva slov.

velikonočne razglednice, katerih ni dobil; pač pa je bilo na razpolago polno nemških. Poizvedel je, da je sin tistega trgovca celo odbornik podružnice sv. Cirila in Metoda, pa nima toliko upliva, da bi imeli razglednice družbe sv. C. in M.; tudi narodnih kolekov nima, pač pa užigalice v korist obmejnim Slovincem. „Kam jadramo“?

v Za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ je daroval cezanjevski nadučitelj g. Franc Schneider mesto venca na grob svojega očeta 10 K.

a Zaradi nečloveškega ravnanja z živino je bilo lani v Mariboru kaznovanih 35, v Ptujju 19 ljudi. Na celem Štaj. je bilo lani zaradi tega prestopka kaznovanih 245 ljudi.

a Pogorel je mlin Ludvika Harterja v Feldbachu.

d Letos se je zgodaj začelo! Pišejo nam od Sv. Antona v Slov. gor. dne 14. apr.: Toča, ki je včeraj padla, leži še danes v velikih kupih pod kapom. Letos se je zgodaj začelo!

d Od Sv. Duha na Ostrem vrhu. Dne 10. t. m. je nastal na meji duhovške in ožbaldske fare velik gozdni požar. Ves trud domačinov je bil zastonj. Še le ko je poklical g. nadučitelj Majcen brzovajno vojaščino in je ista prišla, omejil se je ogenj. Poškodovano je nad sto oralov. Ogenj je nastal po neprevidnosti. Neki p. d. Fric je kuril „none“ in se je pri tem vnel gozd.

d Drobne novice. Težko ranil se je na obeh nogah posestnik Toman na Dobrni pri velikonočnem streljanju. — V celjsko bolnišnico so te dni pripeljali kar dva samomorilna kandidata: nekega kočarja Budno, ki se je z revolverjem težko ranil v prsi in nekega delavca Pangerla, ki se je najprej z nožem ranil v prsi, potem pa si je skušal s sekuro presekati žile najlevi roki.

d Umrl je včeraj ob pol 9. uri predpoldne v Gradcu g. dr. Konrad Jarc, v pokojni deželni šolski nadzornik in vitez reda železne krone. Pokojnik je bil od l. 1891. do 1894. štajerski deželni šolski nadzornik in si je tekom teh let zapustil tudi pri nas dober spomin.

Mariborske novice.

v Iz Maribora. Opereta „Tičnik“. V Mariboru imamo letos izredno dobre pevske moči, katere smo občudovali po vrsti nekolikokrat na zabavnih večerih, igranih s petjem in na velikih koncertih v Narodnem domu. Lepo napredujemo, ker prestopamo danes že k opereti, a vendar se nam zdi ta napredek popolnoma naraven. Dne 25. tm. se poje opereta „Tičnik“ („Gorenjski slavček“ pride pozneje na vrsto, ne 25. tm. kakor se je govorilo in celo že objavilo). Na ta dan se opozarja že zdaj zlasti okoliško občinstvo, da ne zamudi prilike in da prihiti v mariborski Narodni dom.

v Iz Maribora. „Švica“ — predavanje s skioptičnimi slikami. „Slovanska Čitalnica“ priredi v soboto dne 17. tm. zanimiv zabaven večer zlasti turistom, dijaštvu in sploh prijateljem gorske narave. Med zanimivimi turističnimi scenerijami švicarskih Alp bo zlasti krasna pot na Monte Roso in na druge velikane v Švici. Vse slike so krasno kolorirane.

v Iz Maribora. Dne 6. junija t. l. priredita mariborski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda da veliko veselico v vseh prostorih Nar. doma. Veselični odbor je že danes zelo marljivo na delu.

Kranjske novice.

a Socijalno demokratska stranka je postavila za bližajoče se občinske volitve v tretjem razredu za kandidate sodruge Kristana, Mlinarja in Vilharja.

a Korno poveljstvo v Ljubljani. Poljskim listom poročajo iz Dunaja, da namerava vlada v najkrajšem času ustanoviti dve novi korni poveljstvi in sicer v Ljubljani in v Brnu.

a Iz davčne službe. Prestavljeni so: davčna asistenta Likar iz Tržiča v Mokronog in Dolenc iz Postojne v Cerknico, davčni praktikant Schweiger iz Cerknice v Novo mesto.

a Blaznica na Studencu je prenapolnjena, tako naznanja vodstvo deželne bolnišnice. Radi tega ne bo mogoče sprejemati novih bolnikov do preklica.

a Iz šolske službe. Provizoričen učitelj iz Iga vasi g. Mazi je postal prov. učitelj v Starem trgu pri Ložu. Namesto obolele učiteljice gđ. Galle je nastavljena kot suplentinja na ljudski šoli v Cerknici gđ. Lapajne.

Primorske novice.

o Zemlja je zasula v torek voznika Justa Gustina iz Lonjerja pri Trstu. Ko so ga izkopali, je bil že mrtev.

o Poskušen samomor. V pondeljek zvečer si je Nikolaj Pepič, strojnik iz Pule, sprožil krogeljo iz revolverja v prsa in se zelo nevarno ranil. Prenesli so ga v bolnišnico.

o Izgubil se je v Tržiču na Primorskem 54letni sluga tam. finančne postaje Josip Fontanin.

o Avtomobil je hotel ustaviti 43letni A. Peruzzi, ko se je vračal v pondeljek sladko ginjen iz Bazovice v Trst. Voznik je sicer zaviral in se mu umikal, vendar pa vsled njegove trmoglavosti ni mogel pravočasno ustaviti. Avtomobil ga je povozil, ga precej poškodoval in mu zlomil levo nogo.

o Parobrodna družba Trst-Južna Amerika se ustanovi v kratkem v Trstu. Pravila so izdelana in se predlože ta teden vladi. Družbe se udeležijo: „Avstrijski Lloyd“, „Austro Americana“ in „Navigazione Libera“.

Slovanski zapiski.

a Hrvati v Ameriki. Dobro nam je znano, koliko bednih Hrvatov se mora vsako leto izseliti v tujino in to največ v Ameriko. V amerikanski svobodi postanejo ljudje bolj samozavestni in cenijo v sebi človeka. Tako se je v Ameriki že precej razvil hrvaški živelj. Ameriška „Hrvatska narodna zajednica“ je za ono v Bosni največja hrvaška organizacija. Ustanavljajo se tudi že hrvaški denarni zavodi, ki pa so žalibog večinoma v rokah špekulantov (Frank Zotti), obstoji že več hrvaških listov, ki so pa dosedaj še večinoma jako slabo uredovani. Lansko leto so si ustanovili Hrvati v Chikago „Hrvatskega Sokola“. Največja hrvaška naselbina v Ameriki je ona v Clevelandu, kjer živi nad 12.000 Hrvatov in tudi precej Srbov, kjer se nahajajo tudi hrvaške gostilne, trgovine, mesnice itd. Leta 1903. so si postavili lastno cerkev, kjer imajo hrvaškega župnika. Kot zbirališča jim služijo tudi razna društva, kakor pevska, tamburaška itd. Hrvati imajo dosedaj v Ameriki v Zjedinenih državah samo 3 šole in sicer v Cansas City, St. Louis in Gioliet. Učne knjige so angleške, ki hrvaških ni. Občevalni jezik pa je hrvaški, tako da se otroci nauče hrvaški in angleški. Nekateri Hrvati pa pošiljajo svoje otroke v angleške ali češke šole. Svoje šole si vzdržujejo z dobičkom pri zabavah, ki se vsako leto prirejajo, in pa z milodari. Kmalu se ustanovijo nove hrvaške šole tudi v Chikagu in Clevelandu. Čehi in Poljaki so najbolj žilavi in najbolj zavedni od vseh Slovanov. Imajo skoro v vsakem mestu svoje šole, tiskarne, knjigarne, banke, sokolska društva itd. Poljsko šolo v Chikagu obiskuje 3000 učencev. Nemci, Italjani, Čehi, Poljaki in drugi narodi dobivajo za svoje šole knjige iz domovine od svojih vlad. Čehi, ki niso avtonomni, kar se tiče uka in bogastva, a vendar lahko svoje šolske knjige pošiljajo v Ameriko, dočim jih

Hrvati, ki so v tem oziru popolnoma avtonomni, raje puste ležati brez vse koristi. Želimo našim bratom Hrvatom, ki jih je usoda pregnala v tujino, naj v ameriški svobodi krepko napredujejo!

a Koliko nas stane aneksija Bosne in Hercegovine? Okupacija leta 1878. nas je stala 62 milj. kron, odkupnina Turčiji 55. milj. kron, vojne priprave v konflikta s Srbijo 220 milj. kron, torej skupaj 337 milj. In zgornje svote so nastavljene prav nizko.

a Hrvatsko-srbska koalicija proti dr. Friedjungu. Znani hrvatski poslanec Fr. Supilo je izjavil uredniku „Novosti“, da so vsi člani koalicije, tudi grof Pejačević, vložili tožbo proti dr. Friedjungu zaradi njegovih sumničenj.

a Katoliški hrvatski akademiki iz Bosne in Hercegovine na Dunaju so sklenili resolucijo, v kateri s stališča, da smatrajo Hrv. Nar. Zajednico samo za kulturno-gospodarsko institucijo, obsojajo vsako vlačenje strankarsko-političnih in verskih tendenc vanjo. Pravijo: „Stoječi na stališču verske tolerance in spoštovanja verskih čustev vseh elementov Bosne in Hercegovine, obsojamo vsak korak, ki bi mogel vzbujati versko mržnjo med dvema ali več elementi, in dosledno temu obsojamo vsak ilegalni (nezakoniti) poskus krščenja tudi s strani nadškofa Stadlerja ter tujega jezuitskega klera, na vsak način pa se zavarujemo najodločneje, da se z gotove strani v teh razmerah identificira katoličanstvo s hrvatstvom, in izjavljamo, da hrvatski katoliški narod Bosne in Hercegovine kot celota nima nič skupnega z dr. Stadlerjevimi „krščenjem“, ampak da je po svoji veliki večini obsoja.“

a Zavedna češka kmetica, vdova brez otrok in sorodnikov, gospa T. Milnerova iz Veskova pri Znojmu na Moravskem, je postavila za dediča vsega svojega premoženja v vrednosti 25.000 kron Osrednjo šolsko matico pod pogojem, da porabi „Matica“ njeno premoženje za ustanovitev češke gimnazije ali realke v Znojmu. „Ta dar“ — pravi v oporoki med drugim — „polagam kot navadna kmetica na žrtvenik svojega naroda, da bi me posnemali v tem še mnogi rodoljubi v prospeh našega naroda.“

Najnovejša brzozjavna in telefonična poročila.

Bolgarija oborožuje.

o Gradec, 15. aprila. (Brz. N. D.) Zaradi dogodkov na Turškem je sklenil min. svet, da mobilizira 2 diviziji na turški meji.

Baron Bienert obolel.

Dunaj, 15. aprila. (Brz. „Nar. D.“) Ministerski predsednik baron Bienert je zbolel včeraj na katarhalčni afekciji in mora ostati v postelji. Tudi se ni mogel udeležiti skupne ministerske konference, ki je bila danes predpoldan pri ministru zunanjih zadev baronu Aehrenthalu. Baron Bienert se je

prehladil, ko se je v avtomobilu vračal iz Semeringa.

Obraznava proti Szicynskemu.

Lvov, 15. aprila. (Brz. „Nar. D.“) Pred tukajšnjim porotnim sodiščem se je danes začela zopetna obraznava proti Miroslavu Zicynskemu, ki je ustrelil gališkega namestnika grofa Potockega, katero so prvega aprila preložili. Obraznava se vodi v rusinskem jeziku.

Nemiri na Turškem.

Carigrad, 15. aprila. (Brz. „Nar. D.“) Veliki vezir je razposlal vsem uradnikom dolgo okrožnico, kjer jih opominja, da naj vse urede po postavah svetega šerijata, naj delajo, da se ljudstvo sprijazni z ustavo. Ministerstvo je že def. sestavljeno, samo mornariški minister je še interimistično imenovan.

o London, 15. aprila. (Brz. N. D.) Vodje mladoturškega komiteja si ne upajo na svetlo. Vodje islamitičnega društva so v veliki nevarnosti.

o Pariz, 15. aprila. (Brz. N. D.) „Echo de Paris“ poroča iz Carigrada, da nazadnjaki razširjajo vesti, da so mladoturški ministri in poslanci dosedaj sprejeli 30 mil. frankov od Avstrije in Nemčije za izkazane usluge.

o Belgrad, 15. aprila. (Brz. N. D.) „Novine“ javljajo iz Plevlja, da srbsko prebivalstvo trumoma beži radi turških nasilnostij. Vsi mladoturški uradniki so odstavljani. — Nazadnjaki so ustvarili pravo strahovlado. Dan na dan se dogajajo politični umori. Srbska obmejna straža je prosila v Belgradu pomoči.

o Frankobrod, 15. aprila. (Brz. N. D.) „Frankfurter Ztg.“ ve poročati iz Carigrada, da vstaški vodje zahtevajo od velikega vezirja, naj razpusti mladoturški odbor. Veliki vezir jim je baje obljubil, da bo upošteval njihovo željo.

o Berlin, 15. aprila. (Brz. N. D.) „Tagblatt“ prinaša poročila o dogodkih zadnjega toka. Popoldne je vladala v Stambul polna anarhija. Lahkomišljeno streljanje od veselja je trajalo par ur; mnogo nedolžnih pasantov je bilo zadetih od krogelj iz revolverjev in ubitih. Bilo je sploh zelo nevarno iti na ulico. Opoldan so zaprle banke svoje lokale in tudi večina pošt-nih uradov. Parlament je razgnan, ker so mladoturški poslanci zbežali. Vstaške čete zahtevajo glave 110 častnikov, katerih listo imajo zgotovljeno. Ti častniki so najinteligentnejši v turški vojski in so bili večinoma dalj časa v tujini.

Srbija.

Belgrad, 15. aprila. (Brz. „Nar. D.“) Princ Jurij je navadno vsak dan v oficirskem kazinu, kjer je včeraj v navzočnosti 80 častnikov kategorično iz-

javil, da ostane v Srbiji. Upa, da bo srbska vojska kmalu imela priliko dejansko dokazati svojo ljubezen do ljube domovine. Srbi ne smejo pozabiti, da je bilo nekdanje Skoplje glavno mesto Srbije. Tudi je trdno prepričan, da bo sedaj ruski car izpolnil svojo obljubo.

Tudi Črnagora zastraži svoje meje.

a Cetinje, 15. apr. (Brz. „Nar. D.“). Vlada je dala ukaz, da naj one čete, ki so bile stacionirane v Nikšiću pojdejo na turško mejo, da zaprečijo morebitno invazijo vstašev.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

Včeraj 14. t. m. se je razprava nadaljevala.

Sedemindvajseti dan.

Zasliši se trgovec iz Korenice

Stevo Kalember,

eden najodličnejših mož srbske samostalne stranke.

Na vprašanje, zakaj je s prodajanjem čepic s srbskim grbom tega širil, odgovarja, da je to srbski patrijarhijski grb.

Preds.: O priliki preiskave pri vas so se našle tudi preproge s srbskim grbom.

Obt. pravi, da je te preproge prinesla k hiši njegova žena pred 20 leti, ko še ni bilo srbske propagande.

Preds. ga vpraša, zakaj je bila v srbski čitalnici v Korenici obešena srbska slika.

Obt. razlaga, da je bila slika prodana na sodni dražbi, da jo je kupil neki Dinić in jo podaril čitalnici. Ako je slika veleizdajška, potem sodnija sama širi veleizdajo, ker je sliko prodajala.

Slede vprašanja glede snovanja srbske realne gimnazije v Korenici, glede njegovega predloga, da se v občini uvede cirilica kot uradno pismo itd.

Obtoženec je član srbske samostalne stranke; obirno razlaga strankini program; v Belgradu je bil večkrat po raznih poslih in pri raznih slavnostih; o kakih tajnih sestankih ne ve nič, pač pa o sejah izvrševalnega odbora stranke, o katerih se je javno pisalo; o kakih „veleizdajških pojavih“ ve samo to, da je zdaj že 6 mesecev po nepotrebnem zaprt. Da bi bil kdaj pel pesem „da bog poživi kralja Petra“, zanika, ker sploh za tako pesem ne ve.

Preds.: Priča pop Vučetić pravi, da ste rekli, da je vam vseeno, kateri režim je na vladi in da bodete na razvalinah Hrvatske dvignili novo veliko Srbsko.

Obt.: Na to vprašanje ne odgovarjam, dokler ne pride ta „sivi sokol“, da mu v lice povem, kaj mislim.

O družtvu „Slovenski Jug“ ne ve nič, a Nastić je „švindler“, o katerem ni nikdar v življenju slišal.

Drž. pravdn.: Dokazano je, da ste vi vedno šli za separatizmom, a nikdar za skupnim delom s Hrvati.

Obt.: Mi smo vedno delali skupno z vsemi poštenimi ljudmi, kar se najbolje vidi iz tega, da so člani naše čitalnice bili tudi Hrvati.

Tržne cene.

14. aprila.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za marc 32'50, za maj 36'—, za september 33'75, za december 32'50. Tendenco mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'55, za oktober — december K 22'20. Tendenco mirna. — Vreme deževno.

Budimpešta, 14. apr. Pšenica za april 11'43, pšenica za maj 14'21, pšenica za oktober K 11'68, rž za april K 10'05, rž za oktober K 9'30, oves za april K 8'73, oves za oktober K —, koruza za maj K 7'48, koruza za julij K 7'68, ogrščica za avgust K 14'90. Premet 18.000 met. st.

Budimpešta, 14. aprila. Svinjad: ogrske stare, težke 143 do 144 vin., mlade, težke 143 do 144 vin., mlade, srednje 144 do 146 vin., mlade, lahke 145 do 146 vin.; zaloga 22.895 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 150'—, namizna slanina 131'—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 14. aprila:

Za pšenico se zahtevalo zopet za 10 vin. več, ponudba slaba, konzum rezerviran: rž nespremenjen, tudi koruza in oves.

Produktnitrg. Pariz: moka za tekoči mesec 32'70, moka za prihodnji mesec 32'95, moka za maj — avgust 33.30, moka za sept. — decemb. 31'05, pšenica za tekoči mesec 25'40, pšenica za prihodnji mesec 25'75, pšenica za maj — avgust 25'80, pšenica za sept. — dec. 23'75, rž za tekoči mesec 18'—, rž za prihodnji mesec 18'25, rž za maj — avgust 18'25, rž za sept. — dec. 18'—.

Tendenco: moka in pšenica: mirna rž: stalna. — Vreme megleno.

Listnica uredništva.

Potrjujem, da gospod Franje Kranjc, c. kr. davčni kontrolor pri Sv. Lenartu v Slov. gor., ni pisal nobenega dopisa v „Narodni Dnevnik“ oziroma „Narodni List“, niti je s kakim dopisom v kakršnikoli zvezi. Dopisoval tudi ni v „Domovino“. **Vekoslav Spindler.**

SURNA

in modno blago
za obleke

priporoča firma

Rarel Rocian

tvornica za sukno
v Rumpolcu na Češkem.

Tvorilaške cene. Yzorci franco.

112 50-23

Zvezna trgovina
Rotuška ulica 2 v Celju Ček. rač. št. 75.221

Svoji k svojim!

TROGVINA s papirjem, pisalnimi in risalnimi orodjem priporoča: kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ovitni, barvani itd. papir. Prodaja c. kr. šol. knjig in igralnih kart. Lastna zaloga šol. zvezkov in risank. Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste črnilo in barve, radirke, tablice itd. Največja zaloga vseh tiskovin za krajne šolske svete, občinske urade, hranilnice in posojilnice, okraj. zastope, župnijske urade, odvetnike, notarje, privatnike itd. Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno ali dvema kolonama črtane, vezane v papir, platno, gradl ali pa v polsneje. Dopisnice umetne, pokrajinske in druge. Zavitki za urade v raznih velikostih. Molitvenike itd. Priznano dobro blago. Solidna in točna postrežba. Cene nizke.

Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3. Ček. račun št. 75.222.

TISKOVINE v modernih oblikah so danes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečrtane v koš. Sleheral ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu usilji nehoti prepričanje, da deluje v vzornim podjetjem, katero se potrudil v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenom potrebnim učinkom. **Zvezna tiskarna v Celju**. Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke.

Zvezna knjigovoznica

Schillerjeva cesta 3 v Celju Schillerjeva cesta 3

Svoji k svoji

UDOBNO urejena ter opr. smiljena s najnovejšimi pomožnimi troji, z modernimi črkami in okraski se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradom v izdelovanju vseh v svojo stroko spadajočih del od najpriprostejših do najfinije izdelave. Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. Trgovske knjige v zelo trpežni vezavi. Hranilne in zadržne knjige s črnim, zlatim in barvastim tiskom v moderni izdelavi. Zapisniki vsakovrstne oblike. Galanterijska dela. Natis na trakove. Časopisne mape za kavarne, gostilne in društva. Aktualni fascikli za odvetnike in urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike se najhitreje izvršujejo vzorčne knjige. Strogo solidno delo. Primerne cene.

43 150-39